

Csak az nem jön, aki beteg

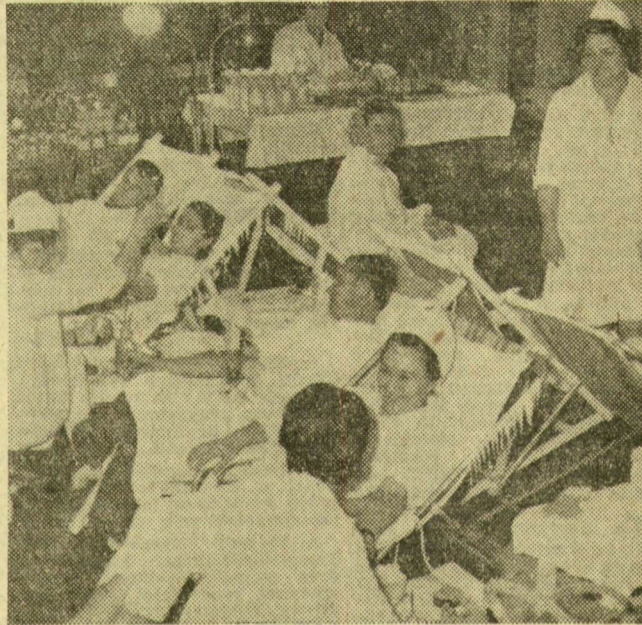
Véradó napok Sándorfalván

— Nem is tudom, hányszor kaptam vérátömlesztést. Súlyos műtét volt, szinte a koporsóból hozták vissza. Még 1950-ben történt, de ma is emlékszem: 83 napig voltam bent a kórházban. Hát most mindig jövők, amikor véradásra hívnak.

Magony Istvánné így meséli, mi indította arra, hogy vért adjon, segítsen azokon, akiknek hasonlóképpen élete múlhat a vérátömlesztésen. Azt hittem először, ez a jellemző, aztán kiderült: legtöbb ember, aki itt önkéntes véradásra jelentkezett, nem találkozott még súlyos betegségekkel.

— Nálunk soha nem volt a családban olyan beteg, akinek vért kellett volna adni — mondja Rajnai Ferencné is, a napközi otthon szakácsnője, aki az imént vette át az 50. véradónak kijáró szép virágcsokrot. És legtöbbször így vannak vele: jönnek, mert kérték őket, mert kell a vér. Itt van a falu plébánosa is, jelentkezett a tanácselnök is, s az imént beszélgettünk a háziipari szövetkezet elnökével, Kónya Józseffel, Nagy Istvánné párttitkárral és Balogh Etelka vöröskeresztes aktivistával arról, hogy a szövetkezet dolgozóinak fele jelentkezett véradásra. Csak az nem jön, aki beteg. Özvegy Tápai Józsefné tsz-nyugdíjas, 65 éves. Igazság szerint csak 18 és 60 év közötti emberek adhatnak vért, de Tápai néni sosem volt beteg, most is makkegészséges és olyan szívesen jön.

— Megyei csúcsot akarunk javítani! — mondja nem kis büszkeséggel dr. Takó Zsuzsa, a falu körzeti orvosa. — Tavaly is nálunk volt a legtöbb véradó, akkor 472-en

Somogyi Károlyné felvétele

Sándorfalvi véradók

jöttek, a mostani két napra 630 aláírást gyűjtöttek a szervezők. De többen lesznek, mert máris voltak olyanok is, akik nem szerepeltek a felajánlók között.

Sándorfalván hagyomány a véradás. Hogyan szervezik? A 15 egészségügyi dolgozó és az üzemek vöröskeresztesei munkája a döntő. A munkahelyeken beszéltek meg az emberekkel és házról házra járva gyűjtötték az aláírásokat. De itt vannak a szervezők is: Kiss Rózsa, a bölcsőde vezetője az egyik fő-fő szervezője volt a két-napos véradásnak, s az elsők között nyújtotta a karját is az injekciós tű elé.

Dr. Kovács László, a véradó állomás főorvosa azt

mondja, egészséges Sándorfalva népe. Szó szerint is, mert hiszen felér egy belgyógyászati szűrővizsgálattal a véradás előtti egészségellenőrzés. De nincs semmi baj a gondolkodásmóddal sem: mindig szívesen segítenek másokon. Ezzel a megfizetetlen kincsel, az emberi vérrrel is.

Ezt fogják ünnepelni szombaton este a hagyományos ünnepi vacsorán is. Anyany lesznek az ünnepelt véradók, hogy hatmázás üszöböl készül a vacsora! Az idén a helyi vállalatok és a Vöröskereszt meg a véradó állomás ajándékait is kisorsolják a sándorfalvi véradó banketton.

P. Szőke Mária

Hogyan lehet 6 hét alatt 15 ezer forintot keresni?

A feketehalmi királyokról

Monda van arról, hogy a jó Attila királyt oda temették a csengelei határban az egyik domb alá. Régi dolog. Am királyok, kis királyok ma is nének ezen a tájon, igaz, nem sok közülük van a Feketealomhoz, a feketehalmi termelőszövetkezethez.

A történet azzal kezdődik, hogy a Csergele határában gazdálkodó kisteleki Feketealmi Termelőszövetkezet az elmúlt esztendő mérleghiánnyal zárta. Bajok voltak a vezetéssel.

1.

Gondoltak egyet, könnyebben is lehet pénzt szerezni, mint a mezőgazdasági termeléssel, legyen hát itt is kiegészítő, melléküzemág. Jól emlékszem, amikor a járási tanács vb-n vitatkoztak a betervezett engedélykérelmen. Többen úgy vélték, semmiképpen sem vezethet jóra, hogy egy ilyen kis gazdaság törekvéseit, energiáit ezzel köti le. Különben is munkaerők kellenek, amiben a kisteleki Feketealmi Termelőszövetkezet amúgy sem dúskál.

Ez is régebben volt. Nézzük a jelenlegi helyzetet, mire is haladt a kollektíva. Fő részleg műanyag feldolgozással foglalkozik, a központ Kisteleken, a Kor-dás utcában található. Tasakokat gyártottak, de jelenleg nincs keletje, nincs igény. Ugyancsak Kisteleken a Kossuth utca 42. szám alatt működik a második részleg, amely a villany, lakatos üzemágit képviseli. Ez három-négy főt foglalkoztat, élükön Turi József kisparral. Ugyanis a be- rendezés, a műhely az övé.

2.

Nemcsak Kisteleken és Szegeden, hanem a megyehatáron kívül is híre van Turi Józsefnek. Rossz híre. Volt már büntetve súlyos adócsalásért; több hónapot kapott. S utána kitüntette a Feketealmi Termelőszövetkezet azzal, hogy mecénás szerepet vállalva, rábízta az egyik melléküzemágit.

A harmadik részleg Szegeden található, Pintér Gyula szegedi lakos irányításával. 12 fő dolgozik itt, víz-, gáz- és központifűtés-szerelésen. A számok mutatják, a tsz idei összes mellékése — azaz alaptevékenységen kívüli bevétele — 4,3 millió forint. Pár héttel ezelőtt ebből mindössze még csak másfél millió forint érkezett meg a szövetkezetbe. Ha már a számoknál tartunk, egy-két adatot is felemlítünk a gazdaságról. Összesen 2200 holdon boldogul a 126 dolgozó tag. Évi összes bevétele a szövetkezetnek 7,5 millió forint. Nem valami magas színvonalú itt a gazdálkodás. Ezt lehet indokolni sok minden- nel, de leginkább napjainkban a homokra fogják az „élelmesebb” emberek. Tény viszont, holdanként a bruttó bevétel állami támogatással együtt itt mindössze 1116 forint.

Maradjunk csak azonban a „mellékeseknél.” Igazság, „al-dás” származik belőle, még a gyenge termőhelyi adottságú tsz-ek is erőt, anyagi forrást meríthetnek az alaptevékenységen kívüli bevételek-

ből, ha okosan, becsületesen és az adottságoknak megfelelően élnek a lehetőséggel.

3.

Divat manapság, hogy a mindennapi aranytojást a szövetkezeteknek kell keresni. Így tettek jó néhányan, akik a Feketealmi Termelőszövetkezetben munkát ajánlottak és az aranytojás felében mesés jövedelmet kértek. Mert „a fáma azt mondja”, egy Somogyi nevű illető ütötte a vasat addig, amíg a műanyagüzem létrejött. Igaz is, hol van most Somogyi? Már megszakította kapcsolatait a közös gazdasággal, ugyanis mielőtt az üzlet nyélbe ütötte, Nagyától búcsúzott. (Itt a börtöngazdaság.) Ne is említsük, óvodás gesztus lett volna tőle erkölcsi bizonyítványt kérni. No, de Somogyi nincs, jött helyette más. Nagy F. Nándor. Hosszú utat megjárta, amíg munkahelyét választotta ezt a tsz-t, jobban inkább ki-nézte magának. Aztán a szövetkezet, büntetése letöltése után foglalkoztatta Turi Józsefet is. No, megy is az üzlet, kapós a stoplámpa. Hogy erkölcsi bizonyítványa nincs a részlegvezető mester úrnak, az kit érdekel? A meggyezés megszületett, a bevétel 40 százaléka a tsz-é, 60 százaléka a mesteré. Nem olyan nagy pénz az, hiszen abból megy ki a rezsköltség stb., stb. Kimutatások bizonyítják azt is, hat hét alatt 15 ezer forintot vágott zsebre. No, igaz, olyanokat nem számolunk bele — mi is nagyvillák vagyunk —, hogy saját kocsiján vikendezett a Balatonnál, s esetleg a számlát a közös rovására írták. Az viszont tény, hogy szerződése nem volt a szövetkezetrel, szóbelileg megállapodott a vezetőség a mesterrel és szaladt az üzlet.

Nem akarjuk megkognatni a vészharangot, de még egy epizód ide kívánczok. Kormány Antal földet fogott fel ettől a szövetkezetből. Megfűrdött már ő is többfelé. A

4.

Minden erkölcsi prédiáció akkor jó, ha rövid. Ezért summázunk mi is: nem irigyeljük a Feketealmi Tsz-tól az alaptevékenységen kívüli munkát, s érte a tisztességes hasznot. Ami bajuk támadt a „részegekből”, őt viselik. Egy azonban tény: manapság felelőtlenség úgy vezetni, úgy gazdálkodni, hogy nagy összegeket bíznak olyan emberekre, akik már tökéletesen és huzamosabb időn át bemutatták, hogy nem „sok értékük van a pénzhez”. De ebből még a közösség nem sok előnyét látta. A Feketealmi Tsz-ben sem fogják.

Sz. Lukács Imre

UPU-kongresszus

Horn Dezső, a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese tegnap Tokióba utazott az UPU, az Egyetemes Postaegyesület kongresszusának ülésére.

Építik a Shell-kutat

A Shell Olajtársaság magyarországi képvisellete, az INTERAG Részvénytársaság touringerviz és töltőállomás építését kezdte meg Szegeden, a Szabadkai úton. A vágóhíddal szemben, a volt lóversenytérnen jelölték ki az új benzinkút helyét. A területet úgy határozták meg, hogy egy-két év múlva az úttest másik oldalán is építhessenek hasonló töltőállomást.

Az építkezést a budapesti 32. számú Állami Építőipari Vállalat szakemberei végzik. Jelenleg a tereprendezési munkálatok folynak. Ennek befejezése után helyeznek el a föld alatt három, egyenként 30 ezer köbméter ürtartalmú üzemanyagtartályt és megkezdik a szerviz épületének alapozását. A műhelycsarnokot és az egyéb helyiségeket — irodákat, öltözőt, fűrdőt és a várótermet — Olaszországban készített, előregyártott elemekből szerelik össze.

Az új töltőállomáson a Shell kenőolajat és üzemanyagot ÁFOR-áron, forintért lehet majd megvásárolni. A szervizben pedig futójavításokat, valamint kocsimosást és zsírzást végeznek, melynek ellenértékét ugyancsak forintban lehet kiegyenlíteni. Az új létesítményt december közepén adják át rendeltetésének.

A. S.

IPAR

Fizet vagy nem?

Hónapról hónapra nehéz helyzetbe kerülnek a kisüzemek, főként a szolgáltatók. „Kihúzták alólunk a talajt, nem tudunk tervezni az elvégzett munkák után járó fizetéssel. Más nem maradt hátra — találgatunk: vajon fizet-e vagy nem a megrendelő?” — mondják bosszúsán a főkönyvelők.

Valóban, egy új rendelkezés nyomán megváltozott a vállalatok közötti elszámolás rendszere. Régebben, ha teljesítette a megrendelőt a vállalat — s nem kifogásolt a megrendelő, vagy a bank, tíz napon belül a Magyar Nemzeti Bank átutalta a pénzt. Az említett új rendelkezés szerint a vállalatoknak szerződéssel kell megállapodni a fizetési módban, például hogy a régi szokást tarják életben. Ha nincs szerződés — akkor a megrendelőnek

egy hónapja van, amely alatt bármikor fizethet.

Sajnos, a gyakorlatban ezt a szabadságot túl „rugalmasan” értelmezik: mind gyakrabban előfordul, hogy a hónap eltelte után se „jönnek a pénzzel”. Megtehetik, hisz a késedelemért alig kell „bűnhődni”, mert a kamat szinte nem is számít. Törődnek azzal, hogy a kis összeget forgató üzem ilyenkor anyagi zavarba kerül? Aligha.

Persze, az ilyen „kényszerhitelezésnek” is megvan a maga orvossága. Okulva a bajon, a kisüzemek már csak készpénzért hajlandók dolgozni. Igaz, ez nehezebbé teszi az egész forgalmat — a hitelezők mást nem tehetnek.

Ime, így fordul visszajára egy új és jó szabály az új mechanizmus lehetőségeit félreértő néhány adós miatt.

Matkó István

A közvetítők

Szerszámokat gyártó üzemünk igazgatója mérgesen csapta az asztalra a harmadik üzleti levelet, melyben a következő állt: „Közöljük, hogy csak december 15-ig vesszük át termékeiket, illetve január elsejétől kezdenek meg újból szállításukat”. Hasonló levelek százai kelnek ez idő tájt útra különböző készletező vállalatoktól. Nem nehéz rájönni a miérre. A készletezők ily módon szeretnének — a kis készlet előnye miatt — újabb nyereségekhez jutni az év végén. Zavar keletkezik az áruellátásban? Raktárra kell dolgoznia az üzemeknek, amikor a megrendelő üres pulatok előtt ácsorognak? — ezzel nem törődnek. Fő, hogy saját „külön bejáratú” nyereségüket ily módon növeljék.

Ha az efféle gazdasági spekulációra lenne bízva — a gyáraknak az lenne a legjobb, ha erre az „üres” napokra-hetekre leállnának. Ez

nem megoldás, végtére is a gyárak valóságos igényre termelnek — és nem a készletezők nyereségéért.

Sok vállalat sejt magán: önállóan értékesíti cikkeiket Órommal várjuk, hogy belejöjjenek az új feladatba, és ne igényeljék többé a közvetítőket... Nemcsak nekik lesz jobb, a termékekről lemarad a közvetítői díj.

Matkó István

Ülnökakadémia

A TIT Csongrád megyei szervezete és a szegedi megyei bíróság közös rendezésében az 1969—70-es oktatási évben is ülnökakadémiákon képezhetik magukat tovább a bírósági népi ülnökök. A nemrég lezajlott népiülnök-választások eredményeként számos népi ülnök az idén kapcsolódik be a bíróságok munkájába. Az új oktatási

időszakban az ítélezéssel kapcsolatos témákban tíz előadást tartanak, kéthetenként egyet. Az első előadást október 28-án, kedden délután tartja a megyei bíróság II. emelet 7-es számú termében dr. Böör Péter igazságügy-minisztériumi főosztályvezető „A bíróság szerepe társadalmi fejlődésünk jelenlegi szakaszában” címmel.

Szeged szobrai

Kossuth Lajos (1802—1894)

(82.) Nemzeti történelmünk halhatatlan alakjának kétszeres életnagyságú bronzszobra — 1902 óta — a Klauzál téren áll. A romantikus ihletű, négy mellékalakkal díszített szobrot Róna József készítette.

SZOMBAT,
1969. OKTÓBER 25.

DEL-MAGYARORSZÁG 5